

Pár otázek

Buty „František Dobrota“

Je to duchovní píseň?

Co pro Tebe znamená „spiritualita“?

Je možná spiritualita „nenáboženská“? Co to je?

Rozpor nenáboženské spirituality

I cesta je cílem

Cíl a „filosofie“ seminárního setkání

„Jako vědec se musím zdaleka vyhýbat všemu, co je dogmatické a metafysické, neboť kázání Evangelia není úkolem vědy.

To je ale přesně to, co má říci teolog,

totiž že dogma je dosud nejdokonalejší odpovědí na nejpodstatnější problémy objektivní psýchy, a také její nejlepší formulací,

a že to byl Bůh, kdo způsobil všechny tyto věci v duši člověka.“

C.G. Jung (1945)

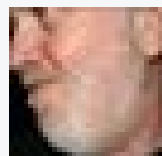
Cíl a „filosofie“ seminárního setkání

- *theolog*, ne *psycholog*
- proprium teologie: *theos*, tedy „spíše“ *pneuma* či *spiritus*
- proprium psychologie: *psyché* či *anima* (srov. 1K 2,10-16)
- Spiritualita a otázka smrti

Cíl a „filosofie“ seminárního setkání

Cíl a „filosofie“ seminárního setkání

Tomas Hales "zvladnout" mel to, ze tu jeste mezi nama mohl bluesovat a okouzlovat nas svoji hrou lado... nevim, jak nelze bez boha(v tvem smyslu katolickym) chapat smrt ale vim, ze ty k bohu nikdy nedojdes. jsi v kazajce katolicismu a mozna ti zbude jen to vase peklo, coz te nemusí mrzet, protoze jste jeho existenci nikdy neprokazali, ani se do nej nikdo nedostal, tudiz ani ty.. a co je pro radima krasnejsi ci lepsi necht rozhodne jimi hendrix, vlada cech, ota bezloja a b.b.king.... nejsme bezboznou spolecnosti!! to si o nas myslite vy, nejzboznejši!

To se mi líbí · Odpovědět · 1 · 5. prosinec 2016 v 2:09

Cíl a „filosofie“ seminárního setkání

- Cíl: ukázat, že pojem „spiritualita“ souvisí s biblickou antropologií,
- a že je-li pojat nenábožensky a mimo biblický kontext, obsahuje vnitřní rozpor.
- Obsah pojmu se pak těžko hledá.

Úvodní předpoklady

- Hermeneutický kruh a před-porozumění
- Idealismus vs. Materialismus
- Postulát Boží existence
- Je-li Bůh, pak to má důsledky pro výklad světa a člověka
- Je-li Bůh, je „stvořitelem“ světa, od něhož je oddělen (Gn 1)
- Jaké důsledky pro výklad člověka?

Člověk podle Gn 2,7

xP;îYlw: hm'êd"a]h'ä-!mi 'rp'[' ~d"ªa'h' (-ta, ~yhiøl{a/
hw"“hy> ·rc,yYlw: 7

`hY")x; vp,n<il. ~d"Pa'h' (yhiîy>w:) ~yYl+x; tm;äv.nl
wyP'Pa;B

„I uhnětl Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl do jeho nozder dech života, a stal se člověk živou duší.“

Vul.: Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae et factus est homo in animam viventem.

LXX: Kai. e;plasen o` qeo.j to.n a;nqrwpon cou/n avpo. th/j gh/j kai. evnefu,shsen eivj

Člověk podle Gn 2,7

- Výraz „živá duše“ (*nefeš chajjá*, anima vivente, yuch. zw/sa) zde vyjadřuje člověka z pohledu jeho inter-personality
- Člověka bychom zde mohli definovat jako „prach, oživený Božím dechem“
- Člověk jako „duše“, „tělo“ a „duch“?

Další vývoj biblické antropologie

Gn 6,17 „Zahladím tak zpod nebe všechno tvorstvo, v němž je duch života“

~yYlëx; x:Wrá 'AB-rv,a] rf^aB'-IK' txeäv;l

Vul: omnem carnem in qua spiritus vitae est

LXX: pa/san sa,rka evn h-l evstin pneu/ma zwh/j

Člověk (ale i živočichové) popsán dvojicí „tělo“ (*basar*), ve kterém je „duch života“ (*ruach chajjim*), kde *ruach chajjim* je ekvivalent *nišmat chajjim*, se kterým jsme se setkali v Gn 2,7 (Vul: carne - spiritus vitae; LXX: sa,rx - pneu/ma zwh/j)

Další vývoj biblické antropologie

Gn 7,15 „Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života.“

(*ruach chajjim*; Vul: ex omni carne in qua erat spiritus vitae; LXX: avpo. pa,shj sarko,j evn w-l evstin pneu/ma zwh/j)

Další vývoj biblické antropologie

Spojení „dech života“ (*nišmat chajjím*) je pak v Gn 7,22 obohaceno: jako následek potopy se zde uvádí, že „vše, co mělo v nozdrách dech ducha života, co bylo na suché zemi, pomřelo“ (נְשַׁמַּת רוּחַ חַיִּים; x:Wr'–tm;v.nl, *nišmat ruach chajjím*; Vul: spiraculum vitae; LXX: πνοή ζωής)

Hebrejské *nišmat chajjím* (spiraculum vitae; πνοή ζωής) se stává ekvivalentem pro *ruach chajjím* (spiritus vitae; πνεύμα ζωής)

Další vývoj biblické antropologie

Ž 104,29-30 „Skryješ-li tvář, propadají děsu, odejmeš-li jejich ducha (*ruach*; Vul: *spiritus*; LXX: pneu/ma auvtw/n), hynou, v prach se navracejí. Sesíláš-li svého ducha (*ruach*; Vul: *spiritus*; LXX: to. pneu/ma, sou), jsou stvoření znovu, a tak obnovuješ tvářnost země“

Kaz 12,6-7 „Pamatuj na svého Stvořitele, než se přetrhne stříbrný provaz a rozbije se mísa zlatá a džbán se roztrhne nad zřídlem a kolo u studny se zláme. **A prach se vrátí do země, kde byl, a duch k tomu, který jej dal**“ (*ruach*; Vul: *spiritus*; LXX: kai. evpistre,yhl o` cou/j evpi. th.n gh/n w`j h=n kai. to. pneu/ma evpistre,yhl pro.j to.n qeo,n o]j e;dwken auvtw,)), srov. J 19,30

Další vývoj biblické antropologie

J 19,30 : „Když Ježíš okusil octa, řekl: "Dokonáno jest." A nakloniv hlavu, skončil.“

Vul: ...et inclinato capite tradidit spiritum; GNT ... kai. kli,naj th.n kefalh.n pare,dwken to. pneu/ma;

Doslova: „předal, odevzdal, ducha“ (tomu, který jej dal).

Několik důsledků

1) Spiritualita jako odpověď na lidské tázání

Co vyplývá z biblické antropologie?

Je-li Bůh, pak s ním vznik člověka jakýmsi způsobem souvisí

teologicky je člověk prach, oživený duchem, jehož dostává od Boha
a jenž se k Bohu vrací

otázkou je, „kdo“ se k Bohu vrací

Několik důsledků

Podle Gn 2,7, člověk je „živou duší“ (*nefeš chajjá*), vzniklou z prachu a Božího dechu

Jeho určující původ je v Bohu, kdy poté, co mu prach země umožnil na zemi jako „živé duši“ existovat, se jako „duch“, snad nyní jako individuum, individualita, obohacena a zformována pozemskou existencí, k Bohu vrací.

Několik důsledků

Jestliže slovo „duch“ (spiritus) a od něj odvozenou „duchovnost“ (spiritualitu) redukuje na pouhou psychologickou veličinu, nebo případně ze spirituality uděláme „spiritualitu nenáboženskou“, riskujeme, že člověka odřežeme od jeho kořenů a zároveň jej zbavíme jeho skutečného smyslu, neboť „duch“ se ze své podstaty „vrací k tomu, který jej dal“.

Spiritus bez Boha ztrácí smysl a člověk jako takový nikdy nemůže bez Boha najít odpověď jak na své nejhlubší touhy, tak na otázku smrti, jež je prubířským kamenem veškerého hovoru o spiritualitě.

Několik důsledků

2) Jak spiritualitu rozvíjet?

„Mens eo ipso imago Dei est quo eis capax est“ (Augustinus, *De Trinitate* XIV, 8.11)

Člověk je „schopen Boha“; jestliže v tomto smyslu není „sycen“, hladoví (pocituje to např. jako prázdnotu nebo nesmyslnost)

Několik důsledků

Jak se vyrovnat s prázdnotou a nesmyslností?

„horizontální“ humanismus

(příručky typu „Jak pečovat o lidské vztahy?“

„Jak žít soucitně, velkoryse a pravdivě?“

„Jak meditovat a kontemplovat?“

„Jak zvládat samotu a utrpení?“

„Jak dosáhnout vnitřní svobody?“

„Jak se vyrovnat se smrtí?“)

Několik důsledků

Je-li člověk prach, oživený Božím duchem, který se k Bohu vrací, bude mu však scházet to, že se nemá kam vrátit

Bude mu „zima“, bude mu scházet „teplo“, které může dát jen Osoba

bude mu chybět vztah, po kterém spiritualita volá

Spiritualita je rozvíjením vztahu a nikoli prací na sobě samém

Spiritualita je záležitostí nikoli „horizontální“, nýbrž „vertikální“

„Spiritus“ je dech od někoho k někomu, nikoli jen „vítr“ vanoucí odnikud nikam.

Závěr

Cílem mého příspěvku bylo ukázat, že pojem „spiritualita“ souvisí s biblickou antropologií, a že je-li pojato nenábožensky a mimo biblický kontext, zavádíme do něj vnitřní rozpor.

Slovní spojení „nenáboženská spiritualita“ se mi jeví jako vnitřně protikladné, nebo spíše problematické, i když v naší době asi potřebné, protože lepší nemáme.

Je ovšem ze stejného ranku, jako všechny ostatní skutečnosti, s nimiž si společnost bez Boha co do člověka neví rady,

a tak kostel musela nahradit obřadní síň,

kněze občanským řečníkem a královnu teologii na trůně university ekonomikou.